

ÆGTEFÆLLEPENSION

JURISTERNES OG ØKONOMERNES PENSIONSKASSE

jøp

Indhold

- 3 Indledning
 - 4 Ægtefællepension
 - 4 Ægtefællepension (herunder pension til registreret partner)
 - 4 Størrelse og varighed i afdeling 1
 - 4 Størrelse og varighed i afdeling 2
 - 4 Mulighed for fravalg af ægtefællepension i afdeling 1
 - 4 Mulighed for fravalg af ægtefællepension i afdeling 2
 - 5 Skift fra afdeling 1 til afdeling 2 i 2007
 - 5 Udbetaling af pension
 - 5 Børnepension
 - 5 Separation og skilsmisse
 - 5 Ret til bevarelse af ægtefællepension ved separation og skilsmisse
 - 6 Deling af pensionsrettigheder ved separation og skilsmisse
 - 7 Ægtepagt
 - 7 Rådgivning
 - 8 Ugiftedydelsen – gælder kun i afdeling 1
 - 8 Hvem får?
 - 8 Gruppelivsforsikring
 - 9 Skat og boafgift
- Bilag
- 11 Blanket til fravalg af ægtefællepension

Indledning

Som årene går, ændrer livssituationen sig for de fleste. Du får børn, etablerer samlivsforhold, og bliver gift. Det kan også være, at du er blevet skilt og måske står over for et nyt ægteskab.

Hver gang der sker ændringer, bør du overveje, om du skal foretage nye dispositioner inden for din pensionsordning, så du får den tilpasset til din livssituation.

Denne pjece handler om ægtefællepension og om, hvordan du skal forholde dig, når du ønsker at sikre din ægtefælle pension fra JØP ved din død. Reglerne er også gældende for registreret partnerskab. Hvis du ikke er gift, men samlevende henviser vi til pjecen Samleverpension.

I pjecen kan du også finde en kort information om ugiftedelsen og gruppelevsforikringen, som begge er et engangsbeløb til dine efterladte.

Pjecen her kan ikke erstatte individuel rådgivning fra en advokat i forhold til f.eks. oprettelse af testamente.

Har du spørgsmål er du velkommen til at kontakte JØP for nærmere vejledning på tlf.: 33 95 99 00 eller på e-mail: joep@joep.dk.

Ægtefællepension

Ægtefællepension (herunder pension til registreret partner)

Når du bliver optaget i JØP har din ægtefælle/registrerede partner som udgangspunkt ret til ægtefællepension ved din død, hvis I har været gift i mindst tre måneder. Som hovedregel skal ægteskabet være indgået, inden du fylder 65 år.

Hvis I har indledt samlivet inden du fyldte 65 år, men først indgået ægteskabet efter du fyldte 65 år, og I ellers opfylder betingelserne til samlivets etablering, fælles bopæl og varighed (se pjecen Samleverpension), udbetales der ægtefællepension, når du dør.

Hvis du modtager invalidepension fra JØP, så har din ægtefælle kun ret til ægtefællepension, hvis ægteskabet var indgået før invalidepensioneringen.

Størrelse og varighed i afdeling 1

Ægtefællepensionens størrelse og varighed i *afdeling 1* afhænger af, hvornår du er optaget i JØP. Din pensionsoversigt viser, om din ægtefællepension er livsvarig, er tidsbegrænset til ti år eller om du har begge dækninger. Du kan se din pensionsoversigt på www.joep.dk under 'Din pension'.

Er du optaget efter 1. juli 1989 udgør ægtefællepensionen 40 pct. af din pension og udbetales i ti år, dog kun så længe ægtefællen lever.

Er du optaget før 1. juli 1989, har din ægtefælle ret til livsvarig ægtefællepension på 60 pct. af din pension for så vidt angår de bidrag, som blev indbetalt før 1. januar 1990. For pensionsbidrag indbetalt efter 1990 afhænger det af dit valg i 1989 om ægtefællepensionen er livsvarig eller begrænset til ti år.

Hvis JØP skal udbetale livsvarig ægtefællepension til en ægtefælle, som er væsentligt yngre end dig selv, bliver pensionen nedsat med to procentpoint for hvert år aldersforskellen overstiger 20 år.

Størrelse og varighed i afdeling 2

Ægtefællepensionen i afdeling 2 er tidsbegrænset til ti år eller så længe vedkommende lever inden for ti år og udgør 40 pct. af din pension.

Mulighed for fravalg af ægtefællepension i afdeling 1

Medlemmer af afdeling 1 er ikke omfattet af regler om valgfri ægtefællepension og kan derfor ikke fravælge den.

Mulighed for fravalg og tilvalg af ægtefællepension i afdeling 2

Medlemmer af afdeling 2 er omfattet af regler om valgfri ægtefællepension. Pensionsordningen indeholder altid ægtefælledækning, medmindre du fravælger ægtefællepensionen. Du betaler for ægtefælledækningen ved, at din egen livsvarige alderspension bliver mindre end hvis du ikke har dækningen.

Fravalg af ægtefællepensionen kan ske til enhver tid. Du kan dog ikke fravælge ægtefællepensionen, hvis du har en fraskilt ægtefælle, som har bevaret retten til ægtefællepension ved din død.

Hvis du fravælger ægtefællepensionen i forbindelse med optagelsen kan ægtefællepensionen vælges til igen inden for seks måneder fra optagelsen. Endvidere kan ægtefællepensionen vælges til i forbindelse med indgåelse af ægteskab indtil seks måneder efter ægteskabets indgåelse. I andre tilfælde kan ægtefællepensionen kun vælges igen, hvis du afgiver tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Retten til at fravælge eller tilvælge ægtefælledækningen bortfalder, når du går på pension.

Valg skal ske skriftligt til JØP. Du kan finde en blanket bagerst i denne pjece eller du kan downloade en blanket på www.joep.dk.

Hvis du både har opsparing i afdeling 1 og afdeling 2 gælder valgfriheden kun opsparingen i afdeling 2. Hvis du har skiftet fra afdeling 1 til afdeling 2, se næste afsnit.

Skift fra afdeling 1 til afdeling 2 i 2007

Der er særlige begrænsninger for medlemmer, som ved pensionsvalget i 2007 valgte at flytte deres pensionsordning fra afdeling 1 til afdeling 2. Medlemmer som var fyldt 54 år før 1. januar 2005 kan kun fravælge ægtefælledækningen og senere vælge dækningen til, hvis der i tilfælde af medlemmets død 1. januar 2005 ville være blevet udbetalt ægtefællepension eller samleverpension.

Ugifte medlemmer der var fyldt 54 år 1. januar 2005, herunder medlemmer i samlivsforhold hvor samlever ikke var berettiget til samleverpension, kan således ikke fravælge ægtefælledækningen.

Udbetaling af pension

Ægtefællepensionen bliver udbetalt månedsvis forud. JØP overfører pensionen til modtagerens konto i et pengeinstitut i Danmark – også hvis modtageren bor i udlandet. JØP sender brev og notat ud med information om den dokumentation, vi skal bruge for at påbegynde udbetaling af pension. Du kan ringe til os og få at vide, hvad der kræves af papirer.

Ægtefællepension bliver beskattet som personlig indkomst hos den, der modtager pensionen.

Børnepension

Ved død udbetaler JØP pension til børn under 24 år. Hvert barn får en pension på 20 pct. af din pension til og med den måned, hvori barnet/børnene fylder 24 år. Adoptivbørn og stedbørn, som du forsørger, og hvor stedbarnsforholdet er etableret før barnet blev 18 år, har samme ret til pension. Der er tale om stedbørn, hvis du er gift med barnets far/mor.

Børnepension bliver beskattet som personlig indkomst.

Separation og skilsmisse

Den 1. januar 2007 trådte loven om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse i kraft. Loven erstatter de hidtidige regler i enkepensionsloven.

Samtidig trådte nye regler om deling af pensioner ved separation og skilsmisse i kraft. Nedenfor gennemgår vi reglerne i hovedtræk. JØPs regler henviser til de gældende bestemmelser i lov om bevarelse af ret til ægtefællepension ved separation og skilsmisse.

Ret til bevarelse af ægtefællepension ved separation og skilsmisse

Efter den nyeste lov bortfalder retten til ægtefællepension ved separationen. JØP fastholder dog de hidtidige regler, hvor retten til ægtefællepension bortfalder ved skilsmissen (og ikke ved separation). Dette gælder både i afdeling 1 og 2.

Retten til ægtefællepension for den tidligere ægtefælle kan bevares ved skilsmisse. Betingelserne er:

- at ægteskabet har varet i mindst fem år
- at der er en reel bidragspligt over for den fraskilte ægtefælle samt
- at den fraskilte ægtefælle ikke har indgået nyt ægteskab og ikke har fraskrevet sig retten til ægtefællepension

Hvis du har flere fraskilte ægtefæller kan de i princippet alle være dækket og må derfor dele pensionen. Den efterlevende (nuværende) ægtefælle er dog altid berettiget til mindst 1/3 af ægtefællepensionen.

Hvis bidragspligten er tidsbegrænset bevares retten til ægtefællepension kun så længe bidragspligten består.

Bidragspligten fremgår af separations-/skilsmissevilkårene. Fastsættelsen af bidragets størrelse kan være overladt til statsforvaltningens afgørelse eller være aftalt til et bestemt beløb. Hvis bidraget er aftalt, skal det i hele bidragsperioden udgøre et bidrag, som på separations- eller skilsmissetidspunktet mindst svarer til normalbidraget efter lov om børnetilskud mv. Normalbidraget udgør pr. 1. januar 2008 1.094 kr. Det reguleres årligt pr. 1. januar. Bliver bidraget fastsat af statsforvaltningen bevares retten til ægtefællepension i den periode, hvor bidragspligten består uanset om bidraget aktuelt er fastsat til 0 kr. Fastsættes bidraget principielt af statsforvaltningen, men er der aftalt begrænsninger i bidragets størrelse, kan det indebære, at retten til ægtefællepension ikke bliver bevaret.

Ægtefæller kan inden skilsmissen aftale, at retten til ægtefællepension ikke skal bevares. Endvidere kan en fraskilt ægtefælle give afkald på sin ret til ægtefællepension. Man skal give afkald inden den tidligere ægtefælles død.

JØP skal have besked om bevarelse af retten til ægtefællepension og om afkald på pension.

En frasepareret eller fraskilt ægtefælle kan ved henvendelse til JØP få oplysninger om pensionsordningens ægtefælledækning.

Deling af pensionsrettigheder ved separation og skilsmisse

I det følgende orienterer vi om hovedreglerne. *Reglerne findes i retsvirkningsloven – Lov om ægteskabets retsvirkninger.*

Ved skifte i anledning af separation og skilsmisse udtager ægtefællerne *egne rimelige pensionsrettigheder* af boet. Ved rimelige pensionsrettigheder forstås pensioner, der svarer til, hvad der er almindeligt og sædvanligt i forhold til job, uddannelse, løn og opsparingsforløb.

Værdien af øvrige pensionsrettigheder indgår i delingen af fællesboet, dvs. ægtefællen bliver kompenseret for værdien af den ikke rimelige (sædvanlige) indbetaling.

Har ægteskabet varet kort, hvilket som udgangspunkt vil sige mindre end fem år, udtager ægtefællerne alle pensionsrettigheder forlods af fællesboet. Endvidere udtager ægtefællerne forlods beløb fra rimelige kapitalpensionsrettigheder eller supplerende engangsydelser, der allerede er udbetalt, i det omfang beløbene ikke må anses for at være forbrugt.

Der kan i særlige tilfælde ydes kompensation. Der findes to typer, se nedenfor.

Fællesskabskompensation. Gælder i de tilfælde, hvor den ene ægtefælle under ægteskabet har sparet mindre op til pension end normalt, f.eks. fordi vedkommende har været på deltid eller på orlov af hensyn til familien. Der skal mangle et beløb, der svarer til mindst to års indbetalinger, hvis ægtefællen havde været fuld tid på arbejdsmarkedet. Kompensationen udgør højst 50 pct. af forskellen mellem de to ægtefællers pension opsparet under ægteskabet.

Rimelighedskompensation. I tilfælde, hvor ægteskabet har været i mere end 15 år inklusive forudgående samliv med økonomisk fællesskab, og der er stor forskel mellem ægtefællernes pensionsopsparring kan der blive tale om at yde kompensation. Ved stor forskel forstås forskelle på mere end 50.000 kr. i årlig pension (niveau 2005, seneste niveau) omregnet til livsvarig pension. Der kan være andre forhold som taler imod, at der skal betales kompensation, f.eks. ægtefællernes formueforhold eller at den ringest stillede ægtefælle har særemidler, der kompenserer for den ringere pension. Der skal ikke betales kompensation, hvis den dårligst stillede ægtefælles livsvarige pension udgør 135.000 kr. (niveau 2005, seneste niveau) eller mere, og der skal heller ikke betales kompensation, der bringer den dårligst stillede ægtefælles livsvarige pension op på mere end 135.000 kr. i årlig pension.

En ringere stillet ægtefælle vil normalt ikke få mere i kompensation end, at vedkommende samlet set bliver bragt på det pensionsniveau, som man ville have haft ved sædvanlige pensionsindbetalinger under ægteskabet. Endvidere vil en ringere stillet ægtefælle højst kunne få en kompensation, der udgør 25 pct. af forskellen mellem ægtefællernes pension opsparet på pensionsdepotet i løbet af ægteskabet. Er der ikke tale om løbende, livsvarig pension bliver ordningen omregnet til livsvarig pension. Der bliver foretaget omregning af pensionsopsparringens forventede værdi på pensionstidspunktet.

En ægtefælle, der er insolvent, skal ikke betale kompensation til den anden ægtefælle.

Der kan blive tale om at betale kompensation, uanset at den tidligere ægtefælle har bevaret retten til ægtefællepension.

Ægtefællerne udtager altid egne ordninger, medmindre pensionsordningen kan ophæves. Beløb, som skal betales til den anden ægtefælle, betales kontant. Skifteretten har mulighed for at godkende afdragsvis betaling over en kort årrække eller at udlodde kapital- og ratepensioner til den anden ægtefælle, hvis pensionsinstituttet tillader dette. Endelig er der mulighed for at udskyde betalingen, så den afdrages over en kort årrække, når en løbende livsbetinget ydelse kommer til udbetaling. Den udsatte (opsatte) betaling bliver reguleret med satsreguleringsprocenten.

Pensionsinstituttet er berettiget til at opkræve administrationsomkostningerne som følge af arbejdet med, at en ægtefælle skal give den anden ægtefælle andel af en pensionsrettighed mv.

Ægtepagt

Du kan vælge at oprette en ægtepagt. Ægtepagten giver en anden fordeling end den, der er beskrevet i retsvirkningsloven.

Ægtefæller kan ved ægtepagt aftale, at en pensionsrettighed skal være særeje. Dette kan også omfatte fremtidige indbetalinger på pensionsrettigheden. Endvidere kan man aftale, at værdien af kapital- og ratepensioner skal indgå i delingen af fællesboet.

Rådgivning

Vi henviser til at søge advokatrådgivning om pensionsordningers behandling i forbindelse med separation eller skilsmisse og ved oprettelse af ægtepagt.

JØP kan bistå med oplysninger om den aktuelle pension.

Ugifteydelsen – *gælder kun i afdeling 1*

Hvis du dør, inden du fylder 67 år og ikke modtager alderspension, udbetaler JØP et engangsbeløb, en såkaldt *ugifteydelse*. Det er en betingelse, at du hverken efterlader dig en ægtefælle, registreret partner, samlever eller tidligere ægtefælle/registreret partner, som har ret til ægtefælle-/samleverpension.

Ugifteydelsen svarer til fire gange den årlige ægtefællepension. Den udbetales som en engangssum.

Se også afsnittet om boafgift og skat.

Hvem får?

Har du ikke truffet anden beslutning, udbetaler JØP ugifteydelsen til dine *nærmeste pårørende* som begrebet er defineret i forsikringsaftalelovens § 105 a. JØP definerer nærmeste pårørende efter § 105 a uanset, hvornår man er optaget i pensionskassen.

I § 105 a fremgår det, at din nærmeste pårørende er ægtefælle, samlever (hvis I bor sammen og har, venter eller har haft barn sammen eller I har boet sammen i ægteskabslignende forhold de sidste to år før dødsfaldet), livsarvinger, arvinger i henhold til testamente og øvrige arvinger (forældrelinjen eller bedsteforældrelinjen).

I stedet for nærmeste pårørende kan du vælge at indsætte en *begunstiget*.

Du kan indsætte din samlever eller dine livsarvinger (børn, børnebørn) som begunstigede. Du kan også bestemme, at ugifteydelsen skal udbetales til dit bo, således at pengene fordeles i henhold til dit testamente eller efter arvelovens regler.

Ugifteydelsen bliver udbetalt uden om dit bo direkte til den berettigede, medmindre du har bestemt, at pengene skal udbetales til boet. Det betyder bl.a., at eventuelle kreditorer ikke kan gøre krav på ugifteydelsen.

Du kan til enhver tid ændre begunstigelsen. Har du indsat en begunstiget som *uigenkaldelig begunstiget*, skal du have samtykke fra den begunstigede for at ændre begunstigelsen.

Du kan læse mere om ugifteydelsen i pjecen Ugifteydelse på www.joep.dk.

Gruppelivsforsikring

JØPs gruppelivsforsikring sikrer et engangsbeløb til dine efterladte, hvis du dør, inden du fylder 67 år. Forsikringen dækker ikke hvilende medlemmer.

Forsikringssummerne indeksreguleres årligt den 1. januar. I 2008 udgør beløbene:

– Under 45 år	912.000 kr.
– 45-54 år	721.000 kr.
– 55-66 år	456.000 kr.
– 67 år	0 kr.

Livsforsikringssummen bliver udbetalt til nærmeste pårørende (se ovenstående afsnit) eller du kan indsætte en eller flere som begunstiget til livsforsikringssummen.

Indsættelse af en begunstiget sker ved skriftlig aftale med Forenede Gruppeliv, Krumtappen 4, Postboks 442, 2500 Valby, telefon 39 16 78 00 (henvis til aftale nr. 68023). Du kan til enhver tid ændre begunstigelsen. Det sker ved skriftlig aftale med Forenede Gruppeliv.

Skifteretten skal underrettes om udbetaling til en begunstiget. Skifteretten underretter og vejleder medlemmets eventuelle ægtefælle og børn om udbetalingen, således at disse eventuelt kan gøre indsigelser mod udbetalingen. Der skal ved indsigelser lægges vægt på, om det er urimeligt, at forsikringssummen tilfalder den begunstigede frem for en ægtefælle eller livsarvinger. Er der gjort indsigelse, kan Forenede Gruppeliv udbetale 1/3 af forsikringssummen og et beløb til begravelsesudgifter, indtil sagen er afgjort. Er der ikke gjort indsigelse, udbetales hele beløbet til den begunstigede.

Du kan læse de detaljerede regler om gruppelevsforikringen i pjecen Gruppeforsikringer på www.joep.dk.

Skat og boafgift

Ægtefællepension og børnepensions beskattes som personlig indkomst.

JØP tilbageholder en afgift på 40 pct. af ugifteydelsen efter reglerne i pensionsbeskatningsloven. Livsforsikringssummen bliver udbetalt uden denne afgift.

Man skal betale boafgift af både ugifteydelsen og livsforsikringssummen ifølge reglerne i boafgiftsloven. Samlevere med fælles bopæl i de sidste to år før dødsfaldet, børn og fraseparerede eller fraskilte ægtefæller skal betale 15 pct. i boafgift. Endvidere betaler afdødes forældre også 15 pct. i boafgift. Andre skal betale boafgift og tillægsboafgift på i alt 36,25 pct. Ægtefæller er fritaget for at betale boafgift.

Du kan vælge at lade din ugifteydelse indgå i boet. Fordelen er, at du her kan fratække et bundfradrag på 255.400 kr. (2008-tal), inden der bliver trukket boafgift, og arven bliver udbetalt. Det har kun betydning, hvis boet ekskl. ugifteydelsen er mindre end bundfradraget på 255.400 kr. Ulempen ved at lade ugifteydelsen indgå i boet er, at eventuelle kreditorer vil få andel i ugifteydelsen i det omfang, kreditorernes krav ikke bliver dækket af boets øvrige formue. Kreditorerne får derimod ikke andel i ugifteydelsen, hvis den bliver udbetalt direkte til arvingerne. Ved bobehandlingen trækker skifteretten/bobehandleren boafgiften fra, inden arven bliver udbetalt.

Erklæring vedrørende udbetaling af Ugifteydelse

Gælder kun for medlemmer af afdeling 1.

I henhold til § 8, stk. 4, i Regulativ 1 for Juristernes og Økonomernes Pensionskasse træffer

Undertegnede
Adresse*
Postnr. og by
Medlemsnr. eller CPR. nr.

der er medlem af Juristernes og Økonomernes Pensionskasse bestemmelse om, at en eventuel ugifteydelse, som måtte komme til udbetaling i anledningen af min død, skal tilfalde (sæt kryds):

- mit bo
 min samlever*
 mine livsarvinger, (dvs. børn, børnebørn, mv.)

Navn på samleveren
Adresse
Postnr. og by
CPR. nr.

*Folkeregisterattest for både medlem og medlemmets samlever skal vedlægges, som dokumentation for fælles bopæl

den
(underskrift)

Til vitterlighed om underskriftens ægthed, dateringens rigtighed samt underskriverens myndighed:

Navn	Navn
Stilling	Stilling
Adresse	Adresse
Postnr. og by	Postnr. og by

For at få retsvirkning skal erklæringen efter at være underskrevet og bekræftet af vitterlighedsvidner indsendes til Juristernes og Økonomernes Pensionskasse. Hvis samlever begunstiges skal folkeregisterattester for medlemmet og medlemmets samlever sendes med som dokumentation for fælles bopæl.

Juristernes og Økonomernes

Pensionskasse

Gl. Kongevej 11

1610 København V

Telefon: 33 95 99 00

Fax: 33 95 99 90

joep@joep.dk

www.joep.dk

CVR nr. 19676889

The logo consists of the lowercase letters 'jöp' in a white, bold, sans-serif font. The 'j' and 'p' are connected at the bottom. The 'ö' has a white dot. The logo is positioned on a dark teal background that forms a rounded rectangular shape on the left side of the page.